

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár
1946 április 28

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Vasárnap
III. évfolyam, 94. szám

Kisiparosaink konferenciája elé

Erdély kisiparossága április 28-án és 29-én Kolozsváron kétnapos tanácskozásra ül össze a kisiparosság még nagyon sok tekintetben sérelmes helyzetének megvitatására. Ma, amikor már nem lehet északerdélyi és dél-erdélyi külön érdekről beszélni, ma, amikor román és magyar kisiparos sérelme ugyanaz, különösképpen nagy jelentősége van ennek a gyűlésnek. Itt kell véglegesen rendeződjenek kézműiparosságunk minden ügyesbajos kérdése.

Kézműiparosságunk már egy évvel ezelőtt bizonyosságát adta demokratikus magatartásának. Az ország demokratizálódásának elősegítésére csatlakozott a munkásszervegek hatalmas táborához. Szakszervezetekbe tömörült és kihangsúlyozta, hogy a jövő igazságos rendjét, a demokrácia útján a munkásszervezetekkel karöltve kívánja kiharcolni. A kisiparosságot ennek ellenére, sokan tévesen edasorolták a kizsákmányoló rétegek közé. A gazdasági kizsákmányolás érdekelt védők viszont, éppen mert a kisiparosság a szervezett munkásság oldalára állt, újabb gazdasági nyomást gyakoroltak rájuk. Néhol még egyes hatósági közegek is méltánytalanul jártak el a kisiparossággal szemben. Mindez végül is kiváltotta a kisiparosság mai tarthatatlan helyzetét.

Lássuk most már, melyek azok a kérdések, amelyek elrendezésére szót emel ma Erdély kisiparossága. Amint ismeretes, az ország kézműiparossága már ez év január 27-én országos viszonylatban megtartott gyűléseken határozati javaslattal kérte a kisiparosságnak a méltányosság határain túlnyúló adóztatásának megszüntetését és az anyagbeszerzés és elvitás biztosítását.

A januári gyűlések óta a könyvvezetés tekintetében sem történt módosítás. Bár nagyon sokszor nincs mit bevezetni az üzleti könyvekbe, mégis a kisiparosok a különböző hivataloknál sokszor napokat töltenek el hónok alatt könyveikkel, különféle sorbanállásokkal. Az idő telik s a műhelyeket közben ezer kötöttség szorítja, természetesen ismét csak a termelő munka hátrányára.

A konferencia egy másik fontos feladata a képzési okmányok végleges tisztázása. Kerek tíz éve már, hogy a munkakamaraik létrejöttek s a képzési okmányok állandóan változnak, olyannyira, hogy sok esetben mind a mai napig maga a kisiparos sem tudja, hányadán áll saját dolgaival s az erre vonatkozó ipartörvényekkel. Tiszta képre és véglegesített helyzetre van tehát szükség az ipartörvények, az iparigazolványok beeszerlése és a kisiparos kamarák kérdésében.

Erdély kisiparossága ezen a megbeszélésen kívánja elrendezni szövetkezeti ellátását és a kisiparos hitel kérdéseit is.

A konferencia további igen fontos tárgya lesz a betegsegélyező átszervezésére vonatkozó határozatok s a kisiparosság nyugdíjának tisztázása. Ez az intézmény ugyanis ezidkéig a lehető legesélytelen módon kiájtotta a betegsegélyezőjuttatásokat rendszeresen befizető iparosokat. Még mostanában is előfordult, hogy egy legmagasabb járulékot fizető iparos betegsége alatt csupán 6000 lej betegpénzt kapott hetenként. Még ennél is fehéribb, hogy egy a betegsegélyező járulékot 65 éves koráig rendszeren fizető iparos munkaképtelenné válása után — a jelenlegi helyzet szerint — csupán 6-8 ezer lej nyugdíjra tarthat számot.

A szabotázstörvények módosítása s igazságtalan alkalmazásuk ügyében is jogosan emel szót a kisiparosság.

A konferencia végeztétl rendezni kívánja az ipartestületek vagyonaik eddigi visszaszolgáltatását. Ebben a kérdésben a kisiparosoknak az a jogos kívánsága, hogy ezek az ipartestületek és más javak, amelyek az iparosság összeadott garasából jöttek létre, kerüljenek vissza az iparosság tulajdonába.

Ime, Erdély kisiparosságának egész tudat kívánsága vár megoldásra. Meg vagyunk győződve arról, hogy ez a konferencia, amelyen az illetékes minisztériumok képviselői részvesznek, meghozza a várt eredményeket. Hiszünk, hogy kisiparosaink küzdelemmel arányos jogokkal, szabadon és teljes erejével rendelkezni kell az ezidkéig csak egyetlen elgáncolt építőmunkának.

b. p.

A Magyar Népi Szövetség május 31-én Székelyudvarhelyen tartja ezévi országos kongresszusát

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség országos végrehajtóbizottsága április 24-én, szerdán a központi intézőbizottságtól kapott felhatalmazás alapján elhatározta, hogy az ezévi országos nagygyűlést 1946 május 31—június 1. napjaira Székelyudvarhelyre összehívja.

A nagygyűlést megelőzően, május 30-án, a százas intézőbizottság ülésezik.

Az országos nagygyűlést június 2-án egy négyülés fejezi be.

A nagygyűlés tárgysorozata a következő: 1. A központi intézőbizottság beszámolója; 2. Az új központi intézőbizottság megválasztása; 3. Határozatok.

A központi végrehajtóbizottság felhívja a Magyar Népi Szövetség összes megyei szervezetét, hogy a szervezeti szabályzat vonatkozó rendelkezései értelmében a megyei szervezetek a nagygyűlési kiküldötteket e célból összehívott közgyűlésen jelöljék ki. Minden megkezdett kétezer tag után egy küldött választandó. A közgyűlés helye, ideje és tárgysorozata a közgyűlés időpontja előtt legalább 10 nappal nyilvánosan meghirdetendő.

Kolozsvár, 1946 április 24.

A központi végrehajtóbizottság megbízásából
KURKÓ GYARFAS,
elnök.

Kiutalták a magyar tanszemélyzet minden hátralékos járandóságát

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári magyar tankerületi főigazgatóságon a mai napon közölték, hogy a nemzetnevelésügyi miniszter a romániai magyar nép- és középiskolai tanszemélyzet minden nevezendő fizetési hátralékát és törvényes járandóságát kiutalta. A fizetések és egyéb járandóságok kikészítése folyamatban van.

Közölték továbbá azt is, hogy a nemzetnevelésügyi miniszter kiutalta a két magyar tankerületi főigazgatóság dologi kiadására szolgáló összegeket is, valamint külön 100 millió lejt az iskolaépületek javítására, illetve bérköltségeinek fedezésére és 30 millió lejt az egységes gimnáziumok szegénysorsu tanulónak megsegítésére. A romániai magyar tanszemélyzet tehát május elsejéig minden járandóságát megkapta.

Csögör Lajos dr., a Bolyai Tudományegyetem rektora ugyancsak a mai napon közölte, hogy a magyar egyetemi tanári kar és tanszemélyzet részére május elsejéig minden személyi járandóság megérkezett. A fizetések folyósítása itt is most folyik.

Csögör Lajos dr. egyetemi rektor és a magyar tankerületi főigazgatóság közlése szinte és általános megnyugvást keltett a romániai magyarság körében. Az a több mint félesztendő küzdelem, amelyet a Magyar Népi Szövetség szoros együttműködésében a román demokratikus pártokkal a magyar tanszemélyzet egyenjogúsítása érdekében folytatott, a reakció minden mesterkedése ellenére is, sikerrel végződött. A demokratikus Groza-kormány, mely az első pillanattól kezdve a legőszintébb jóindulattal mutatta a magyar tanügyek kérdésében, ezzel a tetteivel az egyik leg súlyosabb fegyvert ütötte ki a mindkétoldali reakció kezéből. Az itt élő magyarság demokratikus tömegei bizalommal tekintenek a szövetséges román demokrácia és a Groza-kormány küzdelmei felé s még vannak győződve arról, hogy lépésről-lépésre mindazon sérelmeink orvoslást nyernek, amelyek eddig a reakció mesterkedései folytán nemcsak a nemzeti egyenjogúsítás megvalósításának, hanem az itt élő népek békés megértésének is útjában állottak.

Olaszország ügyét tárgyalja elsőnek a külügyminiszterek értekezlete

Rendszeresen ismertetni fogják a tárgyalások eredményét

PARIS. — (Rador) A külügyminiszterek értekezletének első ülése több mint három óra hosszat tartott. A munkarendet és tárgysorozatot vitatták meg. Elhatározták, hogy Franciaország résztvehet az összes békeszerződések megvitatásában, de nem szavazhat csak az Olaszországgal kötendő szerződés esetében. A külügyminiszterek helyettesei minden délelőtt összeülnek, hogy a miniszterek délutáni tanácskozásainak ügrendjét kidolgozzák.

PARIS. — (Rador) A csüggőki értekezleten elfogadott eljárásügyi rendszabályok értelmében az emnoki tisztelt naponként felváltva fogják ellátni a miniszterek. A hivatalos és munkanyelvet francia, angol és orosz lesznek. A hivatalos közlemények ismertetni fogják az elért eredményeket, de a tárgyalások részleteit nem. A napirend első pontja Olaszország. Az osztrák kérdés megvitatását Byrnes ajánlotta, de csak ma fognak dönteni fejlette.

Már is jelentős sikereket ért el a konferencia

PARIS. — (Rador). A francia hírszolgálat diplomáciai szerkesztője írja: Miután a négy külügyminiszter összeült a kerek asztal körül, *Bidault jelentős sikert ért el, amikor jogot szerzett arra, hogy részt vegyen a balkáni békeszerződések megvitatásában.* Habár a diplomaták feltétlen titoktartást tanúsítanak, amny már is ismeretes, hogy az elkerülhetetlen eljárásügyi problémák után *azonnal hozzányúlhatnak azokhoz a vitás pontokhoz, melyek Olaszországra vonatkoznak és amelyek felett a külügyminiszterek helyettesei nem sikerült megegyezni.* Köleső-nős megértésre, jóakaratra és engedékeny szellemre van szükség, mert nem túlzott annak kijelentése, hogy az értekezletől függ a világ békéje. Eredménytelenség esetén két különálló és természetesen szembenálló tömb kialakulásával lehetne számolni. A diplomáciai tudósító így fejezi be: A tegnapi ülésen szívélyes légkör volt tapasztalható.

A Biztonsági Tanács összes tagjai elítélik a Franco-rendszert

NEWYORK. — (Rador) A Biztonsági Tanács értekezletén egy felhívta a spanyol kérdés, helyesebben az albizottság kiküldetésére vonatkozó ausztráliai indítvány vitáját. Steffenius amerikai megbízott kijelentette, hogy egyetért az indítvánnyal. Gromiko viszont eljenczolt arra, vagy hivatkozott, hogy

az orosz lesznek. A hivatalos közlemények ismertetni fogják az elért eredményeket, de a tárgyalások részleteit nem. A napirend első pontja Olaszország. Az osztrák kérdés megvitatását Byrnes ajánlotta, de csak ma fognak dönteni fejlette.

PARIS. — (Rador) Felix Gouin miniszterelnök pénteken délelőtt ebédelni adott a Rue Dominique-on lévő palota dísztermében a külügyminiszterek és helyetteseik kíséretére. Molotov kíséretében volt Visinszki, Gusev, Bogomolov és Novikov.

PARIS. — (Rador) A külügyminiszterek pénteken délután 5 órakor ültek össze második tanácskozásukra.

Francia rendszer felett. Ezért javasolta ilyen értelmű határozati javaslat elfogadását és egyben az Egyesült Nemzetek tagállamainak a spanyol nép iránti baráti érzelmeknek nyilvánítását.

Lange professzor jengyel kiküldött ismétlen kifejtette érveit és kérte a bizottság kiküldetését. Gromiko közölte, hogy hozzájárul, amennyiben az albizottság a kérdés minden oldalát tanulmányozás alá veszi. Sir Alexander Cadogan angol megbízott kijelentette, hogy csatlakozik ehhez az álláspont-hoz. A tanácsülést ezután mára napolták el.

Magyarország visszakéri a Nyugatra elhurcolt állami javakat

BUDAPEST. — A magyar kormány jegyzőket intézett a szovjet, angol és amerikai kormányokhoz, kérve a náci által Németországba elhurcolt és jelenleg a nyugati megszállási övezetekben tartózkodó magyar állami javak visszaszolgáltatását.

— E nagyértékű javak nélkül Magyarország gazdasági tápraállítása lehetetlen — állapítja meg az emlékirat.

Könnyítettek a szovjet—finn fegyverszüneti feltételeken

MOSZKVA. — A Szovjetunió lényegesen könnyítéket engedélyezett a Moszkvában tárgyaló finn kiküldöttség kérésére a szovjet—finn fegyverszüneti szerződés végrehajtásánál.

A szovjet kormány többek között — megengedte Finnországot a finn hatóságok által a háborúban szovjet területre elhurcolt javak visszaszolgáltatásának kötelezettségét. Felkötve a finn miniszterelnök és a finn kormány tagjai az emlékirat tárgyalások után Moszkvából visszautaztak Helsinki felé.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár Brassai-utca 7. Távbeszélő 158.

A nyomdász munkások ünnepe

Izléses és pompás díszítéssel elkészített meghívót kapott a Világosság szerkesztősége a kolozsvári nyomdász szakszervezet munkásainak 60 éves jubiláris ünnepségére. A Minerva-nyomda épületében lévő kultúrteremben ma, április 27-én este 7 órakor Kolozsvár nyomdászai meghívott családi ünnepségre gyűlnek össze felköszönteni és méltó módon megünnepelni a szakszervezetnek azokat a régi harcosait, akik egy fél évszázad óta küzdenek a munkásság jogaiért s akiket elszántságukban még a fasizmus terrorja sem tudott megingatni.

A meghívó belső oldalán felsorolt férfiakról nyugodtan elmondhatjuk, hogy elsőnek emeltek szót a nyolcórás munkaidőért, a fizetett ünnepnapokért és a fizetett szabadságért. Ezek a kemény harcok vezették be elsőnek a munkanélküli-, rokkant-, özvegy- és árvasegélyt.

A meghívóban feltüntetett adatok alapján kitűnik, hogy az egyik legrégebbi tag már a nyolcvan évet is meghaladta s mint ilyen, bár ereje megfogyatkozott, ma is szervezeti tag s büszke tagja a nyomdász-dalárdának.

A nyomdász munkások ünnepségén lélekben bizonyára ott lesz Kolozsvár egész munkássága, hiszen ez a kis családi ünnep egyben a munka ünnepe és az a demokráciáé, amelynek a kolozsvári nyomdászok mindig élen járó katonái voltak.

A SZAKSZERVEZETI TANÁCS kulturális bizottsága április 29-án, hétfőn délután 3 órakor értekezletet tart, melyre az összes szakszervezetek és üzemek kulturális feladatainak megbeszélését kéri. A fontos napirendre való tekintettel a megjelenés kötelező.

MEGINDUL A MAGYAR DUNAHAJÓZÁS. A Szovjetunió Magyarországnak 28 hajót ajándékozott, amelyek — mint ahogy arra Gerő Ernő magyar közkeletűségi miniszter rámutatott — magyar nemzetiszínű lobogók ajkát fognak közlekedni. Gerő Ernő beszédében rámutatott arra is, hogy Budapest tüzérvonal és éjelamnei való elállítását ezek a hajók rendkívüli mértékben megkönnyítik, továbbá rámutatott arra is, hogy a Szovjetunió ezzel a 28 hajóval akkor segít a magyar nép segítségére, amikor az ország nyugatról meg saját hajóit nem kapta vissza. A magyar Dunahajózás megindulását egyelőre a „Szabadság” című demokratikus napilap „Nagy ünnep a mai” című vezércikkében üdvözli.

(*) HALALOZÁS. Vidovszky Ferenc gépészmérnök, nyugalmazott államvasuti mérnök főtanácsos április 25-én elhunyt. Temetése ma, szombaton délután 5 órakor lesz a házsongárdi temető nagykápolnájában. A gyászoló család.

(*) OSZERI KERESKEDŐK FIGYELMÉBE! Április 28-án reggel 8 órai kezdettel gyűlést tartunk pontos ügyben a Kereskedők Egyesületének helyiségében. Pontos megjelenséget kér a vezetőség.

SZOLGÁLTATÓ KOLOSZVÁRI GYÓGY-SZERTÁRAK. Április 27-től május 3-ig bezárólag: Dr. Hintz, Orangyal, Bernény, Diana, Aescu'ap. Egész éjjel szolgálatban április 30-ig bezárólag: Orangyal és Diana gyógyszerárak.

Az „ORGAN” színház és filmiroda jelenti:

Megszűnt a lolongás a jegypénztárnál! Kényelmesen válthatja meg mozi-, hánverseny és sportjegyeit irodánkban.

„TITÁN” Szabadság-ter — Szentegyház-u. sarok. Tefeleon 303.

A bánsági magyar tanítók nagygyűlést tartottak Temesváron

TEMESVÁR. — Temes-Torontál és Krasó-Szörény vármegyék magyar tanítósága az elmúlt napokban Temesvárt áhjárás tanítói értekezletre gyűlt össze. Az értekezletet Komlósi József megbízott tanfelügyelő vezette.

A mintatanítások, pedagógiai és didaktikai előadások után Bakó Béla tanfelügyelő a közösvári Tankerületi Főigazgatóság részéről üdvözölte az értekezleten megjelenteket és adott általános tájékoztatót a magyar népoktatás jelenlegi helyzetéről. A tájékoztatójában rámutatott arra, hogy az egyes tanügyi intézmények létrehozása után most a tanítás személyi kérdéseinek elintézése van soron.

— Minden remény megvan arra — mondotta Bakó Béla —, hogy ezek a kérdések

is rövidesen megnyugtató módon elintéződnek.

Beszéde tovább részben a tanítás hívatásáról s az időjáró nevelés célkitűzésével mellet az időszaki tennivalókról és a nép érdekében folytatandó komoly demokratikus munkáról beszélt.

A több mint 150 fős bánsági magyar tanítóság kitörő lelkesedéssel fogadta a körökben megjelent első miniszteri leg és ki-nevezett magyar tanfelügyelőt s hosszas ünnepélyes részesítette a Groza-kormányt. Fejlesztési árajánlataiban, melyek ha itt-ott még megoldatlan kérdéseket is tártak fel, egy-ségesen tejttek hűt a demokrácia mellett és fogadták meg, hogy minden erejükkel bekapcsolódnak a demokrácia megvalósítá-sáért folytatott küzdelemben.

Kedvezőbb légkör van kialakulóban a magyar-csehszlovák viszonyban

BUDAPEST. — A csehszlovák szakszervezetek első kongresszusán részvettek a magyar szakszervezetek kiküldöttei is, élükön Kossa Istvánnal, a Magyar Szakszervezeti Tanács főtitkárával.

Prágából visszatérve Kossa István a lapoknak nyilatkozatot adott, rámutatva arra, hogy a csehszlovák és magyar dolgozók között nincsenek ellentétek. A magyar szakszervezetek főtitkárának a kongresszuson elmondott beszédét többször viharos ünnepléssel szakították félbe. A szakszervezeti küldöttséget fogadta Benes köztársasági elnök, Masaryk külügyminiszter, Fierlinger miniszterelnök és mások. A megbeszéléseken résztvett Gottwald helyettes miniszterelnök és Svoboda tábornok, hadügyminiszter is. A küldöttség a csehszlovák államférfiakkal és vezető politikai személyekkel folytatott tárgyalásairól azt a benyomást szerezte, hogy a magyar-csehszlovák viszonyban kedvezőbb légkör van kialakulóban.

Javul a forgalom a CFR vonalain

BUKAREST. — A romániai államvasutak, a CFR vonalain a forgalom napról-napra fokozódik és a gördülőanyag száma is örvedetesen emelkedik.

Hivatalos megállapítás szerint a folyó év első három hónapjában közlekedő személy- és gyorstehervonatok száma az 1945. év hasonló időszakában közlekedett vonatok számához viszonyítottan megkét-szeresödött.

Az elmúlt év január-április havában a szerelvényeket 26.927 vasúti mozdony vontatta, ennek az évrnek hasonló időszakában már 50.082 vasúti mozdony, ami csaknem százszázalékos javulást jelent.

A teheráruforgalmat az 1945. évben 58.429 mozdony bonyolította le, míg ebben az évben a szén hiánya miatt csak 52.083 vasúti mozdony állhatott a teheráruforgalom rendelkezésére.

MÁJUS ELSEJÉN: Library Club

Harcot a népek egymásra uszító ellen! Harcot a reakció ellen! Éljen a békeszerető népek elszakíthatatlan szövetsége!

A ROMÁN-MAGYAR ÁRUCSEREFORGALOM. A román-magyar árucseretorgalom keretében Magyarország Romániától 20.000 darab báránybőrt kap cseréanyagokért. A bukaresti külkereskedelmi kormánybizottság többmilliórd lej értékben villanyégőt, rádiófémpát, elektrotechnikai anyagot, antibakteriális és forrasztó órn behozatalát engedélyezte Magyarországról. Román sőt, koromfektetőt, szódafut és ablaküvegeket Magyarország 1950 vagoni kikötőit szállít Romániának.

A „HADIGONDOZOTTAK SZÖVETSÉGE” május 5-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a Városháza nagytérben rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozat rendkívüli fontosságára való tekintettel kéri a tagok pontos és kivétel nélküli megjelenését.

RADIÓTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE! A kolozsvári 1. számú postahivatal lapunk utján felhívja az összes olyan rádiótulajdonosokat, akik az elmúlt év november-december havában fizették elő a rádiót, hogy legkésőbb május 5-ig jelentkezzenek az 1. számú postahivatal rádióosztályával és fizessék ki a január 1-én életbe lépett új és a régi előfizetési díj közötti különbséget. Május 5-e után a késedelemes fizetők 30 százalékkal felemlést díjat lesznek köteleztek fizetni.

SZABÁSZATI TANFOLYAM. A Ruházati és Textilmunkások Szakszervezete május 6-án új szabászati tanfolyamot kezd. Egyszerű és modern szabási módszer, könnyen elsajátítható. Érdeklődni lehet naponta a Deák Ferepc-utca 4. szám alatt az első emeleten délután 3-4 óra között.

(*) AZ ÜVEG- porcelánkereskedők és üveggyárakok április 29-én, hétfőn 6 órakor gyűlést tartanak a Kereskedők Egye-ségében (Iparkamara).

LEJÁRÓTTÉ UTASAIT EGY BÉRKÖCSIS. Nagy Sándor kolozsvári rendőrtiszt és barátját, Rahaldescu Ionu Capusan Vasile 62 számú kolozsvári bérkocsist április 13-án vasárnap éjjel egy vasútdoroggyal súlyosan megsebesítette, mert nem voltak házfűzők egy meggyedőrás utat 10.000 lejt kifizetni. Az uszornáltság a bérkocsist egyhónapi otzá-rásra, 60 szászor jótételezésre kötele.

FEKETE LISTA. A kolozsvári törvény-szék, mint uszornáltság Gál Albert kolozsvári, Boldog-utca 17 alatti kereskedőt és Barbu Petra bukaresti, Kogălniceanu-ter 5 szám alatti jakost szabotázsért egyenként 500.000 lej, Ciplea Romulus kolozsvári, Goga-utca 15 alatti jakost szabotázsért 50.000 lej, Kiss Dániel Hidaalmas községi kereskedő szabotázsért 50.000 lej, Betegh M. Márton Gyula községi kőresmárost szabotázsért 100.000 lej, Strohh Bálin Sárnás községi kereskedő ártizérkedésért 1 millió lej, Basa Árpád kolozsvári, Kálvin-utca 13 alatti kereskedőt pedig ártizérkedésért és szabotázsért 600.000 lej pénzbüntetésre léjtte.

FELHÍVÁS A VARENI TUDÓ NÖKHÖZ. A Romániai Nők Demokrata Szövetségének kolozsvári tagozata a „Gyermekhét”-tel kapcsolatban felszólít minden varri tudó nőt, aki a gyermekfepuházó akcióban részt akar venni, hogy ma, szombaton délután 3 órakor jelenjék meg a szövetség székházában, Szabadság-ter 24 alatt.

(*) MEGJELENT Nagy Miklós: Baromfi-tenyésztés a kisgazdaságban. Kapható a Józsa Béla-Athenaeum könyvesboltjában, Szabadság-ter 12.

(*) MEGERKEZETT a legújabb Párisi Divat. Divatúdvosítás. Kapható a Józsa Béla-Athenaeum könyvesboltjában, Szabadság-ter 12.

AMATORFENYKÉPESZEK! A kolozsvári Szakszervezeti Tanács kulturális feladatainak amatőr fotóosztálya május 7-én, kedden délután 6 órakor tartja legközelebbi össze-gyvetelét.

KOLOZSVÁRON ÚJLAG MEGNYILT A DEPORTÁLTAK ÉS HADIFOGLYOK KANTINJA. A kolozsvári Dr. Zsido Zsido Népközségi lapunk utján értekezletet tartott és Kolozsvár községét, hogy a Népredelem támogatásával és Wiedner Eta vezetésével újabb megnyitotta a deportáltak és hadifoglyok kantinját a vasúti állomás közelében, Munkács-utca 17 alatt. Kéri Kolozsvár demokrata lakosságának szives támogatását a fasizmus áldozatait első segítségben részesítő kávéház felállításához.

Románia asszonyai!

A Nők Nemzetközi Demokrata Szövetsége

„A háboru gyermekáldozatait felszegélyező hét” megszervezését kezdeményezte.

Gondoljatok árvúinkra, gondoljatok azokra, akiknek egészségét tönkretette a háborus irság! Gondoljatok azokra, akiknek életkörülményei a nemzet jövőjét veszélyeztetik!

Támogassátok a Romániai Nők Demokrata Szövetsége által kezdeményezett gyermek-hét mozgalmat!

Április 22-30 között a demokrata nők pénz és természetbeni adományokkal gyűlnek, hogy ezeket május 8-án és 9-én a gyermekek között ki-összák. Vegyetek részt mindnyájan adományozókkal, munkatárakkal!

Romániai Nők Demokrata Szövetsége.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A kolozsvári Szentgyörgyi Színház művészei Szatmáron és Nagybányán

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség szatmármegyei szervezetének rendezésében a kolozsvári Alami Magyar Színház tagjainak egy válogatott csoportja szombaton Szatmáron, vasárnap Nagybányán érté-kes műsoru művészetben vesz részt Szentimre Jeno igazgató vezetésével.

Koós Zsófia és Senhálszky Endre Petőfi-, Ady- és Vörösmarty-verseket szavalnak. Lőrincz Zsuzsa, Horváth József és Szanai József áriákat és dalokat énekelnek Kodály, Mussorgszki, Gounod és más szerzők műveivel, míg a Topán-Szabóray táncospár Liszt és Kodály zenéjére szerzett táncjáték-műveket adnak elő. Mindkét városban nagy érdeklődéssel várják a kolozsvári művészeket.

A „Nem házasodom” sikere

KOLOZSVÁR. — A színházi iroda közlése szerint a kedden este bemutatott „Nem házasodom!” minden eddigi előadásán teljesen zsúfolt nézőtér tapsolta és kacagta, sőt helyenként könnyezte végig az érzelmes és bohócati humorral átszótt jeleneteket. A felvonások végén számtalanszor hívta a függöny elé a közönség a darab szereplőit és a szerző-rendezőit.

Az előadás, a szereplők kitógástalan egyéni alakításai és összejátéka, a fülbemászó muzsika mind egyttés részesei a nagy sikernek. A jegyek elővételben kelnek el minden előadásra, az esti pénztáraknál már alig lehet jegyet kapni, s így tanácsos lesz a ma esti, valamint holnap délutáni és esti előadásokra jegyekről előre gondoskodni.

Kolozsvári színházi műsor:

„SZENTGYÖRGYI ISTVAN” ALLAJH MAGYAR SZÍNHÁZ: Szombaton este 7 órakor: Nem házasodom! Vasárnap délután 4 órakor: Nem házasodom! Este 7 órakor: Nem házasodom! Hétfőn este 7 órakor: Huzajró jelek. A Magyar Népi Szövetség és a szervezett munkásság részére megtartandó előadás. Kedden este 7 órakor: Az anya. (Gorkij Maxim regénye nyomán írt színmű). Bemutatóelőadás 12. szám. Szerdán este 7 órakor: Az anya. Napibérlet 12. szám.

KOLOZSVÁRI MOZAK MŰSORA: Capitol Vihar után. Corso: Az elítelt asszony. Főszerepben Libertad Lamargue és Angel Magana. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyeldvétel 9 óráól 21 óráig. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. Munkás: A szesz-tilalom árnyékában. Royal: Ha király lennék... Selyek: 2000 pengős férfi. Uránja: Egér a palotában.

Vesziünk legmagasabb áron félliteres asszus üvegeket. Fenyves Rt. Király-utca 18.

Figyelem! INTIM régiségüzlet Szentegyház-utca 6 szám vesz, elad és bizományba elfogad antik, arany, ezüst és mindenféle értéktárgyakat perzsaszőnyeget.

Groza miniszterelnökénél tett látogatást Mack angol munkáspárti képviselő

BUKAREST. — John Mack angol munkáspárti képviselő Kolozsvárról jövet megérkezett Dévára, ahol Groza Péter miniszterelnök vendége volt. A miniszterelnökkel bejárta Déva környékét, majd mindketten Bukarestbe utaztak. A fővárosban John Mack beszédet mondott a tisztviselőre rendezett ODA népgyűlésen.

John Mack utjának benyomásairól és arról az élményről, amelyet számára Groza Péterrel történt megismerkedése jelentett, a román rádióban angolnyelven beszámolót tartott. Beszámolójában az angol képviselő a Groza-kormány jelentőségét méltatta és rámutatott arra, hogy az előző kormányok az ország gazdagságát — így elsősorban a ploesti és campinal petróleumot — idegen érdekeltségeknek szolgáltatták ki. Megállapította, hogy Romániát szoros barátság fűzi a Szovjetunióhoz, de Angliával és Amerikával is barátságban akar élni. Meleg hangon szólt a román népről, amely — mint azt mondotta — valóban alkalmas arra, hogy jobb sorsát biztosítsa.

A magyar kormány

azonnal elbocsátotta a nemzetiségek jogait megnyirbáló pécsi tankerületi főigazgatót

BUDAPEST. — A sovinszta reakció mindenütt azonos megnyilatkozásainak tanujelét látjuk a Magyarországon élő jugoszláv nemzetiségek iskolaügyének fejlődésében is.

A magyar közoktatásügyi miniszter megállapítása szerint 48 jugoszláv tanítási nyelvű iskola működik. Ezzel szemben a magyar demokratikus kormány közoktatásügyi miniszterének tudomására hozta a magyarországi szlávok antifasiszta frontja, hogy az ő demokratikus rendelkezéseivel szemben a valóságos helyzet az, hogy a Rába-körzetben, ahol a miniszter szerint hat iskola van — egyetlen egy sem működik. A „bajai háromszögben“ a kimutatott 12 iskola helyett mindössze két iskolában tanítanak. Negyvennyolc kimutatott szláv tanító helyett mindössze hat van. A legtöbb iskola „kisebbségi“ elvek szerint dolgozik, úgy, hogy a tanítási nyelv magyar és csak az anyanyelv oktatása történik szerb nyelven.

A magyar kormány, mielőtt ezek az adatok tudomására jutottak, erős kézzel nyult bele a kérdés megoldásába. Azonnal elbocsátotta a pécsi tankerületi főigazgatót és egyéb intézkedéseket is foganatosított.

ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK

a Magyar Népi Szövetség körzeti felelősei

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség körzeti felelősei, akik a központ megbízásából két-három vármegye szervezeteinek a munkáját ellenőrzik s ugyanakkor összekötő szerepet töltenek be a központ és a vidéki szervezetek között, április 25—26-án Kolozsvárt a MNSZ központi székházában értekezletet tartottak. Az értekezleten részt vett Kovács Andor az udvarhelyi, Lőrincz József az ókirályi, Csirikás György háromszéki, Kozmeci János csiki, Deák András a marostordai és beszercei, Benedek István a brassó-fogaraszabeni, Dubovszky Pál a

hunyadi és alsófehéri, Kajlik József a kis- és nagyiküllői, Tódor Sándor a bányai, Borsi József a bihar-szilágymáramaros-szigeti és szatmári és Szepesi Sándor a kolozsi, tordai és szamosi körzet felelős megbízottja.

A kétnapos értekezlet Kurkó Gyárfás országos elnök politikai tájékoztatójával kezdődött, melyet az egybegyűlték részletesen megvitattak. Ezután az egyes körzeti felelősök számoltak be a körzetükbe tartozó szervezetek szervezeti és politikai, valamint gazdasági helyzetéről. Csikó Nándor az ODA működéséről számolt be,

Dóri Erzsébet a MNSZ női, Lőrincz László az ifjúsági mozgalomról tájékoztatta a körzeti felelősöket.

Az értekezleten Mezei Lajos a szervezeti bizottság, Balogh Edgár a közművelődési bizottság, Mócsi Károly dr. a jog- és közigazgatási, Méliusz József a sajtó- és propaganda, Antal Dániel dr. pedig a gazdasági ügyosztály munkáját ismertette. Bányai László politikai előadása után az egybegyűlték részletesen megvitatták a választásokkal kapcsolatos tennivalókat, valamint az országos kongresszus előkészítését.

Hitlerista és legionárius vállalatok vezető állásaiba telepedtek be Maniu alvezérei

KOLOZSVAR. — Megirtuk, hogy a „Scanteia“, a Román Kommunista Párt központi lapja egy cikkében Maniu Gyulát mint arany- és vasbányatulajdonost mutatja be. Maniunak unokatestvére és vagyonkezelője szerint 1934-ben hét és félmilliárd békebeletjei értékű vagyona volt.

A „Finanzielles Jahrbuch 1943—44“, amely a hitleristák évkönyve volt, több más maniuista „politikus“-t jelezte. Ezerint Pop Ioneinek a Róvetkező vállalatoknál volt érdekeltsége: Banca Romaneasca Indumin, Iparbank önke, Általános Hitejbank, Erdélyi Mezőgazdasági Iparvállalat, Kereskedelmi és Iparbank. Pop Ionei dr. a Gorucuj és az Izvorul hiteljuttatásban volt érdekelve. Sever Bocu a resical üzem igazgatósági tagja és Antonescu megbízottja az Albert Göring műveknél. Továbbá: a Román Nyomdászmivek, Temesvári Kéjaptyár és a Bánáti Textiliparnál van érdekeltsége. Emelett az Ingensolj Rand és az Északi Faiparvállalat igazgatóságának is tagja. Hudita Ion a Mihaescu-garázs igazgatóságának elnöke, továbbá érdekelve van a Román Duna és a Legionárius Főművelővállalatnál. Dăe Lazar dr. az Aradi Textilipar és az Erdélyi Menekültek Szövetkezete igazgatóságának tagja. Pop Ghita dr. a Wajenberg elnöke, az Erdélyi Menekültek Szövetkezetének és a Román Duna, valamint a Legionárius Főművelővállalat igazgatósági tagja és a Marasesti alelnöke.

A Maniu-féle párt „éharcosai“-nak csak ezt a néhány érdekeltséget soroltuk fel. Ebből is látszik, hogy ezek mit képviselnek ma és kikkel dolgoztak együtt a múltban. A németekkel együtt dolgozni, úgy látszik, egyes szociális embereknek nagyon is hasznos volt. Azzal már ezek a szerencsés urak nemigen törődtek, hogy közben „hőnszeretett“ népek fiai ezekért az üzletekért százezrekre számra vérezték el a frontokon.

Megkezdődött Magyarországon az első demokráciaellenes bűnügy tárgyalása

Ujabb fasizta összeesküvő bandát leplezett le a budapesti politikai rendőrség

BUDAPEST. — A budapesti Népbíróság megkezdte Kádár Mihály dr. MAV főorvos, Riksei Papp Zoltán orvostanhallgató és husz más vádlott bűnügyének tárgyalását. Ez az első olyan tárgyalás, amelyen a demokrácia ellen, tehát a háború után elkövetett bűncselekményekért von felelősségre a magyar Népbíróság fasiztákat.

A vádlókat szerinti per vádlottai 1945 augusztus 10-től szeptember 1-ig követték el bűncselekményeiket. Összeesküdtek a demokratikus magyar kormány, az igazságszolgáltatás, a rendőrség és a szidóváltásu magyar állampolgárok ellen. A bűncselekményekhez hajjal robbanóanyagokkal végrehajtandó meglepetéseket akartak elkövetni a Szövetséges Ellenőrző Bizottság tagjai és a szovjet hősikémények ellen. A demokratikus magyar népmozgalmat a házak falára kistávoli rajzok felírásával és sokszorosított röpecdülésekkel igyekeztek elgondolatlanságra hangolni a czenklyül erőszakos cselekedetekre is szövegezték. Robbantatókat terveztek a Kommunista Párt központja és a politikai rendőrség ellen is.

A vádlókat megállapítja, hogy Magyarországon a második világháború győztes ha-

talmainak, valamint a többi külföldi államnak elismerését és bizalmát kizárólag annak köszönheti, hogy a jelenlegi demokratikus államformájára rendezkedett be. A vádlottak bűné azért súlyosabb, mert azt a tévhitet akarták ébreszteni a győztes hatalmakban, hogy Magyarország nem hajaj beilleszkedni az új demokratikus világrendbe. A vádlókat szerinti zsidókat burcolták el a nyilas házakba és résztvevtek a dunai kivégzésekben is

A tárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

A lappangó fasizmus azonban még mindig újra meg újra fejti fejét. Néhány nappal ezelőtt a budapesti politikai rendőrség lefolytatotta Kovács András, Királyfay Rajmond és Besenyey Géza budapesti fiatalembereket, akik az Egyesült Izzó telepen papírpénzekből kivágott nyilaskeresztet szórakoztatták. Mindhármukat átadták a népbíróságnak.

Dr. Isselutz: Gyógyszerlel.
Dr. Boros: Haematologia.
Dr. Bencs: Sürgősi sebészeti műtétek tájékoztatója és műtéttana.
Zár-dai: Elektrocardiogram.
Dr. Zimányi: Menstruáció környeki tájékoztató.
Dr. Novák: Sebészeti műtéttan.
Dr. Simon: Stomatologia.

Dr. Selley: A bőr betegségei.
Dr. Ulyés: Urologia.
Dr. Jendrasiik—Dr. Herczeg: Belorcostan.
Dr. Lenthassék: Utmutatás az anatómiai gyakorlatokhoz.
Dr. Gross: A csecsemő, a kisgyermek és iskolás gyermek gondozása.

Kapható **KOVÁTS** könyvkereskedésben
Március 6-utca 3 szám (vol: Szentegyház-utca)
Vidékre utánvéttel szállítunk.

JOGI TÁJÉKOZTATÓ

A földreform végrehajtásával

kapcsolatosan számos visszaélés és jogsérelem érte a földigénylőket. A magyar igényjogosultak helyes tájékoztatására és a jogvédelem megkönnyítése érdekében az alábbiakban közöljük a Központi Földreform Bizottság 1946. évi február 28-iki „Utasítás“-ainak egyes, általános érdeklődésre számotartó rendelkezéseit:

1. Az igényjogosultság megállapításánál igényjogosultnak tekintendők az illető sorrendi csoportban az összes fegyvergyakorlatra (concentrasi) behívottak, függetlenül attól, hogy harcoló alakulatnál, segédszolgálatos, vagy munkás alakulatnál szolgáltak. Ez minden román állampolgárra vonatkozik, függetlenül nemzetiségétől. (Természetesen a német eredetűek kivételével).

2. A vegyeslakosságú községekben a községi földosztó bizottságot az együttlakó nemzetiségek igényjogosultjainak nemzetiségi arányszáma szerint kell megalkotni. (Igényjogosultnak számít minden 8,5 holdnál kevesebb földdel rendelkező földműves).

3. A vitás területeken végzett vetéseket az aratja le, aki vetett. Ha azonban a vetést az illető jogtalanul akkor végezte, amikor a terület tulajdonjogát a megyei földreformbizottságok már eldöntötték, az, aki jogtalanul — tehát erőszakkal — vetett, ezt a vetést minden kártérítési igény nélkül elveszti.

Ezt a szakaszt különösen figyelmebe ajánljuk azoknak, akik még egy évig illetéktelenül hozzá akartak jutni a más tulajdonú képező földek terméséhez.

4. Olyan ügyeknél, ahol a kisajátítást szenvedő birtokos vagy az igényjogosultak nem nyújtottak be felelőbírást, a járási bizottságok kötelesek az iratszomóhoz azt a jegyzőkönyvet csatolni, mely igazolja, hogy kifüggesztették a szolgabírói hivatal ajtaján a járási bizottság határozatát.

5. A megyei bizottságok kötelesek intézkedni, hogy azokban az ügyekben, melyekben határozatot még nem hoztak, a felek részéről beérkező beadványok, memorandumok, vagy felelőbírást hivatalos helyiségükben az ügy tárgyalása előtt legalább 5 nappal ki legyenek függesztve, hogy az érdekeltek az ellenintézkedéseket megtehessek.

6. A községi földosztó bizottságok a község lakossága előtt állítják össze és ellenőrzik az igényjogosultak névsorát.

7. A juttatásra javaslatba hozott igényjogosultakról készült kimutatást a községi földosztó bizottság köteles a község háza ajtajára 15 napra közzétenni kifüggeszteni.

8. A fenti igényjogosultsági névsorral, vagy a nekik juttatott parcella nagyságával, akár a földreform végrehajtásával bármilyen okból elégedetlen földművesek panasszal vagy felelőbírással élhetnek a járási bizottsághoz, illetve emlékiratot, vagy bármilyen más panaszt vagy felelőbírást nyújthatnak be a megyei földreform bizottságokhoz.

9. A községi bizottságok ellenőrzik, hogy az „egységparcella“ egyforma legyen az egész községben, valamennyi igényjogosult csoport részére, kiegészítve azoknak területét, akiknek kevesebb van, mint a község vagy járás részére megállapított egységparcella nagysága.

Ezek szerint tehát a földreform befejeztével a községben mindenkinek legalább annyi földje kell, hogy legyen, amennyiben az egységparcella nagyságát megállapították.

10. A községi bizottságok ki kell vizsgálni, hogy a kisajátított birtokokkal együtt a kisajátítható élő és holtleltári gazdasági felszerelést átadták-e pontos leltárral a gazdasági kamaráknak, amelyek a gazdasági gépekből bérpéldányokat kell hogy létesítsenek.

A törvényes alapon kisajátított élő és holtleltári felszerelés tehát az állam tulajdonába és a gazdasági kamarák kezelésébe megy át, amelyek további rendelkezéséről felhasználásáról gondoskodni kötelesek.

A volt székely határvérezdekben szolgáltak helyzete

A tordai tárgyaláson megígért rendelkezések eredményeként a Világosság 1946. április 19-i számában közölte a miniszterterületi bizottság távirati rendelkezését. A távirati intézkedés az abszintizmus jogcímén kisajátított 5 hektáron (tehát nem 5 holdon, ahogy egy kolozsvári lap közölte) álló földekből rendelkező, valamint a székely határvérezdekben szolgáltolt teljesített magyarok azonnali jogaikba való visszahelyezését rendelkeztette.

Kolozsvár kisiparosai!

Vasárnap, április 28-án délelőtt fél 10 órakor lesz az Állami Magyar Színházban az erdélyi tartományi kisiparos konferencia ünnepi megnyitása. Jelen lesznek a kormány és a hatóságok képviselői, az Országos Iparos Szövetség vezetői. Minden iparos ott legyen!

